

SALVADOR
L.Dz. 114/42

„Estezet”
WPLYNĘŁO
25. XI. 42.

Buenos Aires, 13 listopada 1942 r.

RAPORT ORGANIZACYJNY

L.dz. 1943/42

(za miesiąc październik 1942 roku)

I. OBSADA PERSONALNA

(Personel stały)

1943

KIEROWNICTWA SALVADOR

1. STEMPOWSKI Jeremi (JUNOSZA) - kierownik kancelarji i maszynista.
2. MECHŁOWICZ Bronisław - tłumacz prasy argentyńskiej
3. IPOHORSKI - LENKIEWICZ Witold (pseudonim SOBOLIŃSKI Józef) - tłumacz prasy ukraińskiej.

PLACÓWEK

SAN ANTONIO

4. Kierownik Placówki - vacat. Zrezygnowałem z dotychczasowego kierownictwa tej Placówki przez dra CIECHANOW'ą Romana, z powodu nieorganizowania przez niego w ciągu 4 ch miesięcy sieci informacyjnej i niedostatecznych wyników pracy. Od 1 go listopada b.r. traktuję dra CIECHANOW'ą, jako agenta kierownictwa, opłacanego w zależności od jakości i ilości dostarczonych informacji. Zagwarantowałem mu jednak minimum 100 pezów arg. miesięcznie.

W związku z powyższem - wszystkich dotychczasowych informatorów San Antonio przejąłem do ewidencji kierownictwa Salvadora.

Kierownictwo Placówki San Antonio obejmie po przyjeździe do Buenos Aires WADOWSKI Stanisław.

SINALCA

5. Kierownik - RÓLSKI Michał (STANISŁAWSKI Wiktor), Nr. ew. 5,154.
Pokrywki:

- a) Sekretarz Poselstwa R.P.
- b) Korespondent prasy polskiej w USA i w Londynie
- c) Agent handlowy.

Adresy:

- a) Legación de Polonia - Santiago de Chile, Hotel Carrera, dep. 613 - 619.
- b) Prywatny: Santiago de Chile, Avenida Don Carlos 476, dep. D; telefony: 45-001 i 45-002.
- c) Adres telegraficzny: dla szyfrów - Poselstwo R.P. w Santiago de Chile;
Prywatny: STANWIK - Santiago de Chile.
- d) Posiada bezpośredni kontakt z Tomaszewskimi w Santiago de Chile.

Uwaga: pseudonim RÓLSKI Michał znany jest Posłowi R.P. MAZURKIEWICZOWI Władysławowi w Santiago de Chile; wiadomem mu jest też, że RÓLSKI pracuje dla nas.

Pomimo rzeczywiście wybitnego sprytu, energii, sumiennosci i ofiarnej i ideowej pracy - czem się Rólski wyróżnia - nie może on jednak dotąd uchwycić całokształtu naszego zagadnienia, a przede wszystkim zrozumieć, o co nam chodzi i jakich szukamy wiadomości. Podchodzi on do powierzonych mu zadań po "dziennikarsku", stąd wyniki jego pracy są mało dotąd pozytywne.

Nie tracę jednak nadziei, że Rólski, po odbytej ze mną odprawie oraz po otrzymaniu szczegółowych pisemnych instrukcji, jakie mu posłałem, zacznie w najbliższym czasie pozytywnie pracować.

Poleciłem Rólskiemu przedstawianie bezpośrednio Panu Pułkownikowi raportów politycznych i prasowych dlatego, że poczta do mnie z Chile, via Tomaszewscy, idzie od 4 do 8 tygodni. Chciałem więc zyskać na czasie.

Poleciłem również Rólskiemu zaniechać wysyłania omawianych raportów do New Yorku, z wyjątkiem rzeczywiście pilnych i ważnych spraw.

SAMBRERETE

6. Kierownik - MAKOWSKI Józef (Pseudonim LEGUN), Nr. ew. 5,157.

Pokrywki:

- a) Konsul honorowy R.P.
- b) Urzędnik bankowy i inspektor ubezpieczeniowy.

Adres:

- a) Consulado de Polonia: Montevideo, c. Joaquin Requena Nr. 1339;
- b) Prywatny: jak wyżej.

LEGUN posiada bezpośredni kontakt z Tomaszewskimi z Montevideo, oparty na stosunkach towarzyskich.

Tomaszewski w Urugwaju b. ceni współpracę LEGUN'a i oświadczył za pośrednictwem moich Tomaszewskich, że we wrześniu i w październiku b.r. LEGUN oddał mu dużo b. pozytywnych usług i informacji.

Wnioskuje z tego, że LEGUN zabrał się do pracy. Zaczynam też otrzymywać meldunki i raporty z Placówki Sambrerete, od której oczekuję w przyszłości dobrych ogólnych wyników pracy.

Placówka ta zaczyna się opłacać.

SABANILLA

7. Z uwagi na bezpośrednie przedstawianie Panu Pułkownikowi przez JANKOWSKIEGO raportów i meldunków z tej Placówki, nie omawiam tu ani kierownika ani jego wyników pracy i sieci informacyjnej.

II. SIEĆ AGENTÓW I INFORMATORÓW

Na podstawie instrukcji i wytycznych L.Dz. 1640/42, pkt. 3, -przeklasyfikuję sieć agentów i informatorów następująco:

KIEROWNICTWA SALVADOR

1. Nr. ew. 5,151 - KOTKOWSKI Gustaw (pseudonim MYSZKOWSKI), persona-

lia znane, agent świadomy płatny w zależności od jakości dostarczonych informacji. Wyniki pracy w miesiącu sprawozdawczym - b. słabe.

2. Nr. ew. 5,152 - dr. CIECHANOW Roman (pseudonim KORSAK), personalia znane, agent świadomy, płatny w zależności od jakości dostarczonych wiadomości. Wyniki pracy w miesiącu sprawozdawczym słabe. Samodzielnie nie potrafi rozpracować poważniejszego zadania. Nadaje się dla zbierania drobnych informacji o charakterze uzupełniającym i pomocniczym.

3. Nr. ew. 5,153 - DOSTAL Wacław, (pseudonim LWOWIANIN), agent świadomy ideowy. Pracuje za zwrotem kosztów i wydatków technicznych. Personalia znane. Z powodów natury osobistej - w miesiącu sprawozdawczym nic pożytecznego nie dał.

PLACÓWEK

SAMBRERETE

1. Nr. ew. 5,161 CARRASCO Carlos, urugwajczyk, dziennikarz. Agent świadomy płatny. Dostarcza poszukiwanych i b. cenionych przez Tomaszewskich informacji z za kulis ugrupowań politycznych opozycyjnych i prototalitarnych, a specjalnie o Herrerystach. Tomaszewscy oceniają CARRASCO jako b. pożytecznego.

SIEĆ TOWARZYSKA

KIEROWNICTWA

1. PINAZZO Alvaro; personalja znane; informator stały nieświadomy.
2. RISSO Sienso; personalja znane; informator stały nieświadomy.
3. ORTIZ E.; personalja znane, informator stały nieświadomy.
4. ORTIZ Carlos D.; personalja znane, informator stały nieświadomy.
5. BORDONI Benjamin; personalja znane, informator stały nieświad.
6. SCHLESINGER Walter; personalja znane; informator stały nieświad.
7. CASTANEIRA Antonio; personalja znane, informator stały nieświad.

PLACÓWEK

SINALCA

1. HERRERA Olga; personalja znane; informatorka stała nieświadoma.
2. RIVERA Miguel, b. poseł chilijski w Rumunji; prezes partji demokratyczno-liberalnej w Chile.

Uwaga: wszystkich innych informatorów - tak kierownictwa jak i Placówek (płatnych, ideowych i nieświadomych), wymienionych w poprzednich raportach organizacyjnych, zaliczyłem do grupy informatorów dorywczych.

III. OPANOWANIE TERENU

Bez zmian (jak w raporcie za miesiąc sierpień 1942 r.)

IV. OGÓLNE WYNIKI PRACY

SALVADOR - z powodu mojej choroby ogólne wyniki pracy b. słabe.

SAMBRERETE - dostateczne.

SINALCA - dostateczne.

V. TRUDNOŚCI I PROŚBY

1. Nie posiadam specjalnych trudności.

2. Proszę o wyjaśnienie, czy i w jaki sposób wykazywać dorywczych płatnych informatorów w raportach organizacyjnych.

3. Proszę o ocenę raportów prasowych ukraińskich - pod względem układu i pożytku.

4. Proszę o wyjaśnienie, czy i jakie raporty i sprawozdania mam przedstawiać w 2 ch egzemplarzach. Dotychczas z własnej inicjatywy przedstawiam w 2 ch egzemplarzach: raporty sytuacyjne, prasowe i ważniejsze opracowania.

VI. SPRAWY BUDŻETOWE

Obecny budżet jest zupełnie wystarczający. Oszczędności z poprzednich miesięcy usunęły wszelkie trudności finansowe.

VII. ZAMIERZENIA

1. Mój Tomasz prosi o pomoc w Paragwaju. Zamierzam zorganizować w Asunción (stolica Paragwaju) posterunek informacyjny przy nowo - utworzonym tam Konsulacie honorowym R.P.

Szczegóły, dotyczące kandydata, zamelduję w raporcie za miesiąc grudzień 1942 r.

2. Tomaszewscy w Chile proszą o pomoc w Boliwji i w Peru (Tereny tych krajów podlegają Tomaszewskim w Chile). Tak w La Paz (stolica Boliwji) jak i w Limie (stolica Peru, gdzie jest obecnie nowe Poselstwo R.P.) znajdują się polacy, inteligenci, znający język i stosunki; można wśród nich wybrać odpowiednich ludzi na kierowników posterunków informacyjnych. Niestety, pisemnie, nie da się tego załatwić. Dlatego za-

*Mr. Shurick
ref. ref. m.
wsk. pccu
Lich kumbul*

205041.

205041.

mierzam po uzyskaniu zgody Pana Pułkownika wyjechać do Boliwji i, Peru, celem zorganizowania tam naszej sieci informacyjnej. Koszta podróży wyniosą około 1500 pezów argentyńskich. Czas trwania podróży - około 4 tygodni. Ewentualny mój tam wyjazd mógłby nastąpić po przyjeździe WADOWSKIEGO.

nie ma czasu na Wadowskiego

Proszę Pana Pułkownika o decyzję.

3. Po przyjeździe Wadowskiego zamierzam:

a) powierzyć mu Placówkę San Antonio (o ile nie będzie on miał innych specjalnych zadań);

b) wysłać Wadowskiego do Misiones i do Patagonji, dla zorganizowania tam posterunków informacyjnych, o co proszą Tomaszewscy (rozbudowa sieci w Argentynie)

VIII. WSPÓŁPRACA Z TOMASZEWSKIMI

Z powodu choroby - moja współpraca z Tomaszewskimi była z konieczności b. ograniczona. W miesiącu sprawozdawczym przekazałem im następujące informacje:

SALVADOR

1. Rozmieszczenie oddziałów wojsk. na południu Argentyny - z dnia 6 października 1942 r.

2. Sprawa kontrabandy djamentów i platyny

3. Parę drobnych informacji i opinii, dotyczących danych personalnych obywateli polskich w Argentynie.

SAMBRERETE

1. Penetracja i infiltracja niemiecka w Urugwaju L.Dz. 105/42

SINALCA

Nie posiadam jeszcze meldunku o współpracy i o przekazanych informacjach.

IX. R Ő Ż N E

1. W dniu 10 listopada b.r. otrzymałem (na skutek ponownej interwencji Jana w M.S.Z.) paszport dyplomatyczny.

2. Sprawa mojej stabilizacji w Poselstwie w charakterze Vicekonsula jeszcze nie została załatwiona, albowiem argentyńskie M.S.Z. żąda odpowiednich listów, a nasze M.S.Z. broni się przed wystawieniem odpowiednich listów.

Poseł Arciszewski depeszował do Londynu, iż żądane listy muszą być koniecznie wystawione, inaczej nie będą należycie chronione. Sprawa jest w toku załatwienia.

reintegracje

3. W końcu września b.r. urzędnik argentyńskiej policji politycznej przyszedł do Poselstwa, prosząc oficjalnie o następujące informacje o mnie:

- a) czy i jaką pełnię funkcję w Poselstwie?
- b) w jakiej wysokości otrzymuję pobory?
- c) stan rodzinny?
- d) czy i jakimi zajmuję się sprawami? poza Poselstwem, np. dziennikarstwem, handlem it.d.?
- e) w jakich sferach i środowiskach posiadam stosunki i znajomości?

Odpowiedź Poselstwa (Sekretarza) była następująca:

- a) jestem urzędnikiem Poselstwa i wkrótce zostanę Vice-konsulem.
- b) pobory otrzymuję takie, jakie mi przysługują i Poselstwo nie ma obowiązku komunikowania ich.
- c) życiem prywatnym swoich urzędników Poselstwo nie zajmuje się.

4. Nie zawsze jestem w stanie i w możliwości całkowicie rozpracować przedstawione meldunki tak, ażeby stanowiły zamkniętą całość. Dlatego często przedstawiam Panu Pułkownikowi informacje niekompletne, t.j. w takim stanie, w jakim przekazałem je Tomaszewskim.

Będę się starał w przyszłości zastosować do wytycznych Pana Pułkownika i przedstawiać informacje możliwie kompletne.

5. Nie posiadam dotąd ani kontaktu ani łączności ze Stanisławskimi.

6. W sprawie zadań (zał. Nr. 1 do L.Dz. 1640/42)

a) OKSENIUK MIKOŁAJ

Miejscowość Presidente Roque Saenz Pena (Chaco) znajduje się ok. 1500 klm. od Buenos Aires. Trudności komunikacyjne b. duże. Niema tam żadnego znanego polaka. Stąd duże trudności w zbieraniu o O. informacji. Temniemniej - robię, co mogę, ażeby zadanie wykonać. Potrwa to jednak czas dłuższy.

b) "AFERA PATAGOŃSKA" (L.Dz. 1640/42, pkt. 8)

W Argentynie znana jest ta afera pod nazwą "afery MUELLERA". Akta tej sprawy znajdują się w Ministerstwie Sprawiedliwości i nie można ich wydobyć. Studjuję więc prasę z tego okresu i wyciągam zadane materiały, które przedstawię w ciągu 4 - 6 tygodni.

7. Proszę o wzór dla rozliczeń kasowych, ażebym mógł sporządzić je zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Melduję, iż nie będę mógł w moich rozliczeniach miesięcznych rozliczać się ^{z wydatkami} z wydatków na placówkach, od których otrzymuję dowody kasowe conajmniej z 4 tygodniowym opóźnieniem.

8. Potwierdzam odbiór instrukcji i wytycznych L.Dz. 1640/42 z dnia 16.X.1942 r. w porządku i nienaruszonym.

9. Tomaszewscy zawiadomili mnie, że poczynając od dnia 15 listopada b.r. będą wysyłali pocztę do USA co tydzień (4 razy na miesiąc), a nie jak dotychczas - dwa razy na miesiąc.

Z tą więc chwilą przestana istnieć moje trudności i komunikacyjne i pocztowe.

2 załączniki

Steffall
S t e f f a l l

ROZMIESZCZENIE ODDZIAŁÓW WOJSKOWYCH NA POŁUDNIU ARGENTYNY
(PROWINCJA CHUBUT)

1. SAN CARLOS DE BARILOCHE

- a) 8 pułk strzelców górskich (wzmocniony)
- b) dywizjon zmotoryzowany rozpoznawczy
- c) 6 dywizjon saperów
- d) 6 grupa komunikacyjna.

2. ESQUEL

10 pułk strzelców górskich

3. SAN JUAN DE LOS ANDES

4 pułk kawalerji

4. COVUNCO (PROWINCJA NEUQUEN)

Budowa wielu baraków dla wojska.

5. PASO RIO MAYO

Dowództwo szwadronu żandarmerji

6. PUERTO MADRYN

Wojskowe lotnisko morskie. Widziano 6 aparatów dwupłatowców dwuosobowych (amfibie).

7. PUERTO DESEADO

Jedno lotnisko dobrzeurządzone. Drugie lotnisko w budowie.

8. W całej PROWINCJI CHUBUT wycofywana jest policja, a jej miejsce zajmuje żandarmerja.

Zródło informacji: → agent "Lotnik".

Sheffall
S t e f f a l l

Cała dyslokacja

SPRAWA KONTRABANDY DJAMENTÓW I PLATYNY*wyprawy Centrala*

1. TRIAI Alberto (Buenos Aires, c. Suipacha 535), który zajmuje się skupem djamentów i platyny dla Niemców, miał rzekomo w dniach pomiędzy 27.IX a 2.X b.r. sprzedać 8 (osiem) kilogramów platyny Niemcom, za sumę 160.000 pezów argentyńskich.

Uwaga: informacja powyższa pochodzi tylko z jednego źródła i dlatego nie biorę odpowiedzialności za jej ścisłość i prawdziwość.

4/12 Centrala

2. Ten sam TRIAI Alberto ma rozpowiadać w sferach handlarzy djamentami iż zajmuje się skupem djamentów i platyny dla Wielkiej Brytanji.

wyprawy Centrala

3. Według niepotwierdzonej i niekompletnej informacji, osobnik, który wyjechał za paszportem dyplomatycznym hiszpańskim na "Cabo de Hornos" w dniu 4.X.1942 i miał zabrać paczkę djamentów przemysłowych od OLIVAR Manuel V. (Corrientes 1665, Buenos Aires) ma się nazywać PEREZ (?).

Blizszych szczegółów brak.

Powyższe informacje przekazane zostały miejscowej Placówce Brytyjskiej w dniu 7 października 1942 r.

Zródło informacji - KORSAK

Steffall
Steffall